

ಆತ 'ಮೀನ್‌ಮೀನ್' ಎಂದು ಕಾಜಾಣದಂತೆ ಉಲಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. 'ಏ ಮೀನೂ' ಎಂದು ಮನೆಯೊಳಗಿಂದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಬಂದರೆ, ಸೈಕಲ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ರುಣತಾರ ಮಾಡುವ ಕಿರುಸರಪಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ತಕ್ಕಡಿ ಹೊರತೆಗೆದು ಕಾಯುವನು. ಮಹಿಳೆಯರು ತಕ್ಕಡಿಗೆ ಮೀನನ್ನು ಆರಿಸಿ ಹಾಕುತ್ತ, ತ್ರಾಸಿನ ಮುಳ್ಳಿನ ಹೊಯ್ಲಾಟ ನೋಡುತ್ತ, 'ಮೇಲೊಂದು ಹಾಕು' ಎಂದು ಒಯ್ಯಾರದಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತ ನಡುಬೀದಿ ನಾರಾಯಣಿಗಳಾಗುವರು. ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡದೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹುಯ್ಲಕ್ಕೆ ಬೇಯದು. 'ನಿನ್ನ ಮೊಳಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕದ್ದು' ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರೆ, ಹೂವಾಡಗಿತ್ತಿ 'ಆಹಾ, ದೇವರುಕೊಟ್ಟ ಕೈ. ನಾನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಹೇಳು' ಎನ್ನುತ್ತ ಹತ್ತುಹೂವು ಬಿಟ್ಟೇ ಮಾಲೆ ತುಂಡರಿಸುವಳು. ರದ್ದಿಯ ಹುಡುಗ ಒಂದಾಳು ಹೊರುವಷ್ಟು ಪೇಪರನ್ನು ಐದು ಕೇಜಿಗಳಿಸಿದಾಗ ತಕ್ಕಡಿಯ ಮೇಲೆ ವಾಗ್ದಾದ ಶುರುವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಲಾರಿಸಮೇತ ಬಂದು ಗೇಟಿನ ಚಿಲಕವಲ್ಲಾಡಿಸಿ 'ಅಮ್ಮಾ, ಸಲಾಮ್' ಎಂದು ಕರೆವ, ಹಣೆಗೆ ಕೈಹಚ್ಚಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಸೆಲ್ಯೂಟು ಹೊಡೆಯುವ ಗೂರ್ಕನಿಗೆ, ಗೃಹಿಣಿಯರು ಕೊಡುವುದು 20. ತಕರಾರು 50. 'ಎಲ್ಲಿ? ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ನೀನು ಬರೋದೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ' ಎಂದರೆ, ಅವನು ಹಲ್ಲುಬಿಡುತ್ತ "ರಾತ್ ದೋ ಗಂಟೆಗೆ ಬರ್ತೀನಮ್ಮ, ನೀವು ಮಲಗಿರತೀರಿ. ಕಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಹೊಡೀತೇನಿ" ಎಂದು ನೇಪಾಳಿ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಹೇಳುವನು. ನಮ್ಮ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಜ್ಜಿಯಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ 'ಪೇಟೆಧಾರಣೆ' ಎಂದು ನಾವು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಅದು ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದ ಕೊಂಡಿದ್ದು ಕಡಿಮೆ. ವಿಚಾರಣೆ ಹೆಚ್ಚು. ಯಾವುದೇ ಸರಕು ಬರಲಿ, ಗೇಟುತೆಗೆದು ಹೊರಬಂದು, ಬೆಲೆ ವಿಚಾರಿಸಿ, 'ಭಾಳ ತುಟ್ಟಿಯಾತು ಬಿಡಪ್ಪ. ಬಜಾರಿನಾಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಐತಿ. ನೀನ್ಯಾಕಪ್ಪ ಇಪ್ಪತ್ತು?' ಎಂದು ಪಾಟಿಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು. ಉಪ್ಪಿನಕಾಯುವನು ಬಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಜಾಡಿಯಿಂದಲು ಒಂದೊಂದು ಹೋಳನ್ನು ಅಂಗೈಮೇಲೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ನೆಕ್ಕಿ ರುಚಿನೋಡಿ, ಉಪ್ಪುಕಾರದ ಮೇಲೆ ಶರಾ ಬರೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಬೀದಿಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಕಂಠದ ಬದಲು ವಾದ್ಯದ ಸಪ್ಪಳ ಬರುವುದುಂಟು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬಾಂಬೆ ಮಿಠಾಯಿಯವರ ಗಣಗಂಟೆ; ಐಸಕ್ರೀಮಿನವರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುಚ್ಚಳದ ಸದ್ದು. ಹಿಂದೆ ಸೀಮೆಯೆಣ್ಣೆಯವರು ಒಂಟಿತ್ತಿನ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಡ್ರಂ ಹೇರಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಸ್ನಾನನಿಂದ ಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಏನೇಯಿದ್ದರೂ ಕೊರಳ ಕರೆಗಿರುವ ಆಪ್ತತೆ ಈ ಸಪ್ಪಳಗಳಿಗಿಲ್ಲ. ಗಂಟಲ ಕರೆ ಮನೆಯೊಳಗಿರುವವರ ಕಿವಿಯನ್ನು ಹೊಗುವಾಗ ಯಾವುದೋ ತಂತು ಎರಡು ಜೀವಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುತ್ತದೆ. ಅದುವೇ ಮೈಕಿನ ಮೂಲಕ ಬಂದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಮಾರುವವರು ವ್ಯಾನಿನಿಂದ ನುಡಿಸುವ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿತ ಕರೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಏರಿಳಿತವಿಲ್ಲದ ಯಾತ್ರಿಕ ಪುನರುಕ್ತಿ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ವ್ಯಾನಿನ ಮೈಕುಕರೆಯಂತೂ ಇನ್ನೂ ಕೃತಕ. ಅವರು ಶಿಶುನಾಳರ 'ತರವಲ್ಲ ತಗೀ ನಿನ್ನ ತಂಬೂರಿ' ಹಾಡಿನ ಧಾಟಿಗೆ 'ತಗೀತಗೀ ಕಸವನು ತಂಗ್ಯಮ್ಮ, ತಗೆಯದಿದ್ದರೆ ಪರಿಸರ ನಾಶವು' ಎಂಬ ಸಾಲನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕರೆಗೊಡುವ ಸಂತರ ಪದವನ್ನು ಬೀದಿಕಸ ಎತ್ತಲು ದುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ಇದೊಂದು ತರಹ ಸರಿಯಾದ ಬಳಕೆಯೇ. ಸಂತರು ಮನದ ಕಸವನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ತಾನೇ ಹೇಳಿದರು?

ಗೃಹಿಣಿಯರು ನೂರು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಲಿ, ಅವರ ಕಿವಿ ಬೇಕಾದ ಕರೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಲ್ಲದನಿಯಿಂದಲೇ ಇದು ಹಾಲು, ಇದು ಪೇಪರ್ ಎಂದು ಅವರು ಅರಿಯಬಲ್ಲರು. ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೀನಿನವರು ಲಾರಿಯ ಹಾರನ್ ಬಜಾಯಿಸುವರು. ಕುಂದಾಪುರದ ಗೆಳೆಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಾರಬಿಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಪೋಂಪೋಂ ಸದ್ದು ಕೇಳಿ ಹೊರಬಂದೆ. ನೈಟಿಯುಟ್ಟ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲ ಪಾತ್ರೆಧಾರಿಗಳಾಗಿ ಹೊರಬಂದರು. ಅವರಿಗೂ ಮುಂಚೆ - ಸಂತೆ ನೆರೆವ ಮುನ್ನ ಗಂಟುಕಳ್ಳರು ನೆರೆದಂತೆ - ಕಾಮಿಯೊಂದು ಮೀನಿನವನ ಕಾಲನ್ನು ಮೈಬ್ರಶ್ಚಿನಿಂದ ಹಿತವಾಗಿ ಉಜ್ಜುತ್ತ, ಕತ್ತೆತ್ತಿ ಅವನ ಮೊಗವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ, ಓಲೈಸತೊಡಗಿತ್ತು. ಅವನು ಅದಕ್ಕಂದೇ ಸಾಗಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಜ್ಜಿಹೋದ ಮೀನೊಂದನ್ನು ತಂದಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ನೀಡಲು ತಿಂದು ತನ್ನ ಗುಲಾಬಿ ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಮೂತಿ ಒರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಎಲಾ ಬೆಕ್ಕೇ ಮುದ್ದಿನ ಸೊಕ್ಕೇ. ರೊಕ್ಕಿವಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಅದರ ಕಲೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಯಿತು.

ವಿಶಿಷ್ಟವೆಂದರೆ ಗುಜರಿ ಹುಡುಗನದು. ಎಲ್ಲರೂ ಸರಕನ್ನು ಮಾರಿದರೆ ಈತ ಕೊಳ್ಳುವವನು. ಮುದಿಕುದುರೆಯಂಥ ಲಡಕಾಸು ಸೈಕಲಿಗೆ ಹಳೇತೊಟ್ಟಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಎರಡೂ ಬದಿಗೆ ಗೋಣಿಯ ಹಸುಬೆಚಿಲ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು 'ಹಾಳೇ ಕಬ್ಬಣಾ ಪ್ರಾಸ್ಟಿಕ್ ಪೇಪಾರ್' ನಾಲ್ಕು ಪದಗಳ ಸಾಲನ್ನು ಫರ್ಲಾಂಗುದ್ದ ಎಳೆಯುತ್ತ ಬರುವನು. ಕನ್ನಡ ಪೇಪರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪೇಪರಿಗಿಂತ ರೇಟು ಕಮ್ಮಿ ಎಂಬ ಘೋರಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದವನು ಇವನು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ದೇಶಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೂ ಉಳಿದಿರುವ ಇಂಗ್ಲೀಷು ರದ್ದಿಯಲ್ಲೂ ಭಿನ್ನಭೇದ ಸಾಧಿಸಿರುವ ಪರಿಗೆ ನಾನು ವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿದ್ದೆ. ಈ ಗುಜರಿಯವನ ತೊಟ್ಟಲೊಂದು ಅದ್ಭುತ. ವರ್ತಮಾನತ್ತ ನೀಗಿಕೊಂಡ ಸುದ್ದಿಪತ್ರಿಕೆ, ಒಡೆದ ಬಕೇಟು-ಕೊಡಪಾನ, ತುಕ್ಕುಹಿಡಿದ ಕಬ್ಬಿಣ, ಮುಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಕಲ್ಲು, ಕೈಕಾಲಿನ ಬೊಂಬೆಗಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಚಲಿಸುವ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಜಾರಿನಿಂದ ಬಂದಾಗ ಫಳಫಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸರಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಬಾಳುವೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಪರಲೋಕಯಾತ್ರೆಗೆ ದುಗುಡದಿಂದ ಹೊರಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಅನಿವಾರ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬ

ಹೊಸ ಭಾಷಾಸತ್ಯವನ್ನು ಬೀದಿಕರೆಗಳು ನನಗೆ ಮನಗಾಣಿಸಿವೆ. ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಹೊರಡಿಸುವ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಸರಕಿನ ಹಕೇಕತ್ತು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಕಂಡಾಗಲೇ ತಿಳಿದು. ನಾಗಾಲಿಯ ಗಾಡಿ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆಯವನು, ದಡದಡ ಜಿಲ್ಲೆಕಲನ್ನು ಲಾರಿ ಅನ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಿದಂತೆ ಹತ್ತು ಹೆಸರನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒದರುವನು. ಒಮ್ಮೆ ಗಮನಿಸಿದೆ - ಚವಳೆ, ಬದನೆ, ಹೀರೆ, ಸೌತೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ದೇಶೀ ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಲಗತ್ತಾಗುವ 'ಕಾಯಿ' ವಿಶೇಷಣವು, ಕ್ಯಾರೆಟ್, ಬೀನ್ಸು, ಟೊಮೆಟೊಗಳೇ ಮೊದಲಾಗಿ ಸೀಮೆಯಾಚಿಯಿಂದ ಬಂದವಕ್ಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೀದಿಕೂಗುಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೇ ಉದ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ - 'ಏನ್ನಮ್ಮಾ ಪಲ್ಲೇ' ಯಾಕೆ ಅಪ್ಪಗಳಿಗೆ ಅಡುಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅವರು ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಕೆಲವು ಕೂಗುದಾರರು ಗಂಡಸರು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಾಗ ಹೊಂಚುಹಾಕಿ ಬರುವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಸೀರೆಯವರು, ಮ್ಯಾಚಿಂಗ್ ಬ್ಲೌಜಿನವರು, ರಗ್ಗು-ಜಮಖಾನೆಯವರು, ದೂಳುತೆಗೆವ ಯಂತ್ರದವರು, ಪಾತ್ರೆತೊಳೆವ ಸೋಪಿನವರು, ಕೀಟನಾಶಕದವರು, ಗಾಡಿ ರಿಪೇರಿಯವರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಕಚೇರಿಗೆ ಹೊರಡುವವರ ಮನೆ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ರಣರಂಗ. ವಿರಾಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಕುದುರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಆಗ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಒಮ್ಮೆ ಬೆಳಗಿನ ಧಾವಂತದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಗೇಟಿನ ಚಿಲಕದ ಸದ್ದಾಯಿತು. ಗಡಿಯಾರದ ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವ ಆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದರೂ ಸಹನೆ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಇಣುಕಿದೆ. 'ಸರ್, ಒಂದೇ ನಿಮಿಷ ಕೊಡಿ. ನೀವು ತಗಲಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಪ್ಲೀಸ್' ಎಂದು ಸೋಪು ಕಂಪನಿಯ ಹುಡುಗರು. "ದಯವಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ" ಎಂದು ಗದರಿದೆ. ಅವುಗಳ ಮುಖ ಬಾಡಿತು. ಹಳ್ಳಿಮಕ್ಕಳು. ಸಣ್ಣ ಪಗಾರಕ್ಕೆ ಟೈಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿತಿವೆ. ಕೂಡಲೇ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು 'ಲೋ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬರತೀರಲ್ಲೋ, ಸಂಡೆ ಬರಕಾಗಲ್ಲವಾ?' ಎಂದು ಮುಲಾಮು ಸವರಿದೆ.

ಅದುವೇ ಕೊನೆ. ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಕೇಳುವ ಯಾವ ಬೀದಿಕರೆಯನ್ನೂ ನಾನು ಅಪಮಾನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕೈದೋಟದ ಕೆಲಸಗಾರರು, ತೇಗಿನಮರ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುವವರು, ಬ್ಯಾಗು-ಚಪ್ಪಲಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವವರು, ನಲ್ಲಿ ರಿಪೇರಿಗರು, ಮಾಡುವುದು ದುಡಿತದ ಕೂಗು. ಅಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷುಕರ ದೈನ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಿಕ್ಷೆಯ ಆರ್ತಸ್ವರ ನನ್ನನ್ನು ಯಾಕೋ ಪ್ರಕೃಬ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದೀರಲ್ಲ, ನಿಮಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಅವು ಕೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. 'ಭಿಕ್ಷೆ ಅಷ್ಟಿಗೆ ವರುಷಕ್ಕೆಷ್ಟು ಅಂತ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು; ಪ್ರತಿವಾರ ಬಂದು ಕೂಗಬೇಕೆ?' ಎಂದು ಬಾನುಗೆ ನೂರುಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಕೆ 'ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲ್ಲ, ಒಂದೇಸಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಕುಡಿದು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ'

